

**WYDZIAŁ SPRAW SPOŁECZNYCH
I OBYWATELSKICH**

Zatwierdzam:

.....

INFORMACJA

**z realizacji zadań określonych w ustawie z dnia 26 października 1982 r.
o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
(tekst jedn. Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 ze zm.) za 2014 rok.**

OSTROŁĘKA MARZEC 2015 r.

I N F O R M A C J A

**z realizacji zadań określonych w ustawie z dnia 26 października 1982 r.
o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
(t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 ze zm.) za 2014 rok.**

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży wydaje się na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 ze zm.).

Zgodnie z art. 18 ust. 3a ustawy zezwolenia wydawane są po uzyskaniu pozytywnej opinii Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży alkoholu z uchwałami rady gminy.

Na terenie miasta Ostrołęki obowiązuje uchwała Nr 186/XXIX/2008 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 3 kwietnia 2008 r. w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) oraz określenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

Zgodnie z § 1 ww. uchwały na terenie miasta Ostrołęki może znajdować się 65 punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4, 5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz 77 punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży.

Natomiast § 2 uchwały zabrania usytuowania na terenie miasta Ostrołęki miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w odległości mniejszej niż 100 m od obiektów kultu religijnego, szkół, przedszkoli oraz innych placówek oświatowo - wychowawczych i opiekuńczych.

Odległości te mierzone są wzdłuż najkrótszych ciągów jezdnych i pieszych, pomiędzy wejściem do obiektu, a wejściem do punktu sprzedaży napojów alkoholowych. Przez ciągi jezdne rozumie się istniejące ulice, a przez ciągi piesze istniejące chodniki.

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży wydaje się oddzielnie na następujące rodzaje:

- 1) do 4,5 % zawartości alkoholu oraz na piwo,
- 2) powyżej 4,5 % do 18 % zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa),
- 3) powyżej 18 % zawartości alkoholu.

Do wniosku o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych należy dołączyć:

- 1) dokument potwierdzający tytuł prawny wnioskodawcy do lokalu stanowiącego punkt sprzedaży napojów alkoholowych,
- 2) zgodę właściciela, użytkownika, zarządcy lub administratora budynku, jeżeli punkt sprzedaży będzie zlokalizowany w budynku mieszkalnym wielorodzinnym,
- 3) decyzję właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, potwierdzającą spełnienie warunków sanitarnych przez punkt sprzedaży.

W okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2014 r. do Urzędu Miasta Ostrołęki wpłynęło 117 wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

pozytywnie zostało załatwionych 76 wniosków, w tym wydano:

- 1) na sprzedaż w placówkach handlowych:
 - 31 zezwoleń na sprzedaż napojów zaw. do 4,5 % alkoholu oraz na piwo,
 - 14 zezwoleń na sprzedaż napojów zaw. powyżej 4,5 % do 18 % alkoholu,
 - 23 zezwolenia na sprzedaż napojów zaw. powyżej 18 % alkoholu,
- 2) na sprzedaż i podawanie w placówkach gastronomicznych:
 - 23 zezwolenia na sprzedaż napojów zaw. do 4,5 % alkoholu oraz na piwo,
 - 9 zezwoleń na sprzedaż napojów zaw. powyżej 4,5 % do 18 % alkoholu,
 - 11 zezwoleń na sprzedaż napojów zaw. powyżej 18 % alkoholu,
- 3) 2 zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w wagonach restauracyjnych i bufetach w pociągach międzynarodowych,
- 4) 9 zezwoleń na jednorazową sprzedaż napojów alkoholowych podczas imprez rozrywkowych, festynów, koncertów.

Decyzje odmowne, ze względu na brak limitu punktów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu wydano dla 40 przedsiębiorców, natomiast decyzję odmowną ze względu na usytuowanie niezgodne z zasadami przyjętymi uchwałą rady miasta, wydano dla jednego przedsiębiorcy. Od decyzji odmawiających wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, ze względu na brak limitu punktów, zostały wniesione 3 odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Ostrołęce. Przy rozpatrywaniu wniosków przedsiębiorców ubiegających się o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu, podstawowym kryterium brany pod uwagę, było wyczerpanie limitu punktów ustalonego dla miasta Ostrołęki. Wydanie zezwolenia poza ustalonym limitem byłoby rażącym naruszeniem przepisów prawa oraz zasady praworządnego działania organów administracji publicznej. Zadaniem samorządu gminnego jest realizacja zadań wynikających z zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Miasto wykonuje je przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej m.in. poprzez ograniczanie dostępności alkoholu.

Przy rozpatrywaniu wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu, występuje się o opinię do Zarządów Osiedli, na terenie których mają być uruchomione punkty sprzedaży. Natomiast w przypadku wniosków przedsiębiorców, którym upływa termin ważności zezwoleń i zwracają się o ponowne ich wydanie, występuje się do Komendy Miejskiej Policji oraz do Straży Miejskiej o informację, czy funkcjonowanie placówki nie powodowało zakłóceń porządku publicznego.

W placówkach ze sprzedażą napojów alkoholowych pracownicy Wydziału Spraw Społecznych i Obywatelskich oraz Straży Miejskiej przeprowadzają systematyczne kontrole. Przedmiotem kontroli jest przestrzeganie zasad sprzedaży napojów alkoholowych, określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a w szczególności przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym oraz przestrzeganie nakazu zamieszczania w miejscach sprzedaży informacji o szkodliwości spożywania alkoholu.

Przedmiotem kontroli jest także utrzymywanie porządku publicznego w miejscu sprzedaży i najbliższej okolicy oraz przestrzeganie warunków zawartych w zezwoleniu.

W okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2014 roku w placówkach ze sprzedażą napojów alkoholowych przeprowadzono ogółem 57 kontroli.

W czasie kontroli stwierdzono niedopełnienie w 8 placówkach obowiązku uwidocznienia informacji o szkodliwości spożywania napojów alkoholowych. We wszystkich przypadkach zalecono niezwłoczne uzupełnienie braków. W czasie kontroli, w żadnym punkcie sprzedaży alkoholu, nie stwierdzono przypadku jego sprzedaży osobom niepełnoletnim. Zarówno właściciele, jak i zatrudniani sprzedawcy oświadczają, że w przypadku wątpliwości co do pełnoletności nabywcy, żądają okazania dokumentu stwierdzającego jego wiek.

W 2014 roku mieszkańcy Ostrołęki dwa razy wnieśli zastrzeżenia do funkcjonowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

W związku ze skargami mieszkańców sąsiadujących z punktem gastronomicznym zobowiązano Straż Miejską i Komendę Miejską Policji w Ostrołęce do zwiększenia częstotliwości patroli w rejonie uciążliwej placówki, szczególnie w piątki i soboty, w godzinach wieczornych i nocnych. Jednocześnie właściciela punktu zobowiązano do bezwzględnego przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz do zwiększonego nadzoru nad prowadzoną placówką. Mieszkańcom udzielono odpowiedzi, że po uzyskaniu dokumentów od służb miejskich potwierdzających, że istnieje związek przyczynowo – skutkowy pomiędzy sprzedażą napojów alkoholowych w spornym punkcie, a przypadkami zakłócania porządku publicznego, zostanie wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie cofnięcia zezwoleń.

Natomiast w przypadku skargi na uciążliwości związane z funkcjonowaniem nocnych sklepów monopolowych, mając na względzie bezpieczeństwo mieszkańców, postanowiono uciążliwy rejon objąć monitoringiem wizyjnym. Jednocześnie zobowiązano służby miejskie do objęcia osiedla zwiększonym nadzorem, aby klienci sklepów nocnych nie zakłócali ciszy nocnej i spokoju okolicznych mieszkańców.

Z uwagi na wpływające do Urzędu Miasta informacje o przypadkach sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, wspólnie z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w miesiącu wrześniu zorganizowano szkolenie dla właścicieli punktów sprzedaży oraz sprzedawców i osób podających napoje alkoholowe. Szkolenie zostało przeprowadzone przez przedstawiciela Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych w Warszawie. W szkoleniu wzięło udział 21 przedsiębiorców.

Na dzień 31 grudnia 2014 r. na terenie miasta Ostrołęki funkcjonowało:

- 1) 105 punktów prowadzących detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych,
- 2) 59 punktów prowadzących gastronomiczną sprzedaż napojów alkoholowych.

Lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych, z porównaniem do roku 2013 obrazuje poniższe zestawienie:

Osiedle	2013 r.		2014 r.	
	Sklepy	Gastronomia	Sklepy	Gastronomia
”Stare Miasto,,	7	13	7	13
”Łazek”	5	5	5	5
”Leśne”	3	-	3	-
”Starosty Kosa”	4	2	6	3
”Śródmieście”	11	19	13	17
„Sienkiewicza,,	4	2	4	3
”Łęczysk”	4	1	4	1
”Parkowe”	10	4	9	4
”Traugutta”	4	2	2	2
”Witosa”	5	3	5	4
”Wojciechowice”	7	5	7	4
”Centrum”	21	-	21	-
”Stacja”	11	2	12	1
„Dzieci Polskich”	6	2	5	1
”Pomian”	2	-	2	-
”Bursztynowe”	-	1	-	1
Ogółem	104	60	105	59

Placówki ze sprzedażą napojów alkoholowych rozmieszczone są w poszczególnych rejonach miasta, w stosunku do liczby mieszkańców, raczej równomiernie.

Jedynie na terenie Osiedla „Śródmieście” i „Stare Miasto” jest największe zagęszczenie placówek gastronomicznych (17 i 13 punktów), natomiast na terenie Osiedla „Centrum”, zlokalizowanych jest najwięcej sklepów (21 punktów) i żadnego punktu gastronomicznego.

W porównaniu do stanu punktów sprzedaży na dzień 31 grudnia 2013 r. stwierdzić można, że w 2014 roku liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych, zarówno przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży, jak i przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, utrzymała się na podobnym poziomie. Pomimo, że 26 przedsiębiorców zrezygnowało z prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych (wydano 38 decyzji o wygaśnięciu zezwoleń), lokale zostały ponownie uruchomione przez nowych właścicieli. Natomiast dla 8 przedsiębiorców wydano 20 decyzji zmieniających zezwolenia.

Na dzień 31 grudnia 2014 r. limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży został całkowicie rozdysponowany, natomiast w limicie punktów sprzedaży napojów przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży, do rozdysponowania pozostało 39 wolnych punktów. Informacja o wolnych limitach punktów sprzedaży napojów alkoholowych każdorazowo zamieszczana jest w Biuletynie Informacji Publicznej.

Pomimo rozdysponowania limitu ustalonego dla punktów handlowych oraz wydania w 2014 roku decyzji odmawiających wydania zezwoleń powyżej 4,5 % alkoholu dla 40 przedsiębiorców, Prezydent Miasta Ostrołęki nie podjął inicjatywy w sprawie zmiany uchwały Nr 186/XXIX/2008 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 3 kwietnia 2008 r. w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) oraz określenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, poprzez zwiększenie liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży. Liczba mieszkańców Ostrołęki, w stosunku do lat ubiegłych, uległa nieznacznemu zmniejszeniu, więc nie zachodzą przesłanki do zwiększenia ustalonego limitu.

Jednocześnie Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2014 r. przyjęty przez Radę Miasta uchwałą Nr 523/LV/2013 z dnia 27 grudnia 2013 r. określający zadanie gminy w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wskazywał, że w ramach kształtowania odpowiedniej polityki społecznej, w szczególności w zakresie szkód zdrowotnych i dostępności alkoholu, nie zostaną podjęte działania zmierzające do zwiększenia limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Za wydane zezwolenia pobierane są opłaty w określonej wysokości:

- 1) 525 zł na sprzedaż napojów zawierających do 4,5 % alkoholu oraz na piwo,
- 2) 525 zł na sprzedaż napojów zaw. powyżej 4,5 % do 18 % alkoholu (z wyjątkiem piwa),
- 3) 2.100 zł na sprzedaż napojów zawierających powyżej 18 % alkoholu,
- 4) za jednorazowe zezwolenia w wysokości odpowiadającej 1/12 rocznej opłaty za poszczególne rodzaje zezwoleń.

Opłata podstawowa dotyczy przedsiębiorców rozpoczynających działalność gospodarczą w tym zakresie. Przedsiębiorcy prowadzący sprzedaż napojów alkoholowych w roku poprzednim, obowiązani są do złożenia, do dnia 31 stycznia, pisemnego oświadczenia o wartości sprzedaży poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych w punkcie sprzedaży w roku poprzednim.

Przedsiębiorca prowadzący sprzedaż napojów alkoholowych w punkcie sprzedaży, w którym roczna wartość sprzedaży alkoholu w roku poprzednim przekroczyła:

- 1) 37.500 zł dla napojów o zawartości do 4,5 % alkoholu oraz piwa – wnosi opłatę w wysokości 1,4 % ogólnej wartości sprzedaży tych napojów w roku poprzednim,
- 2) 37.500 zł dla napojów o zawartości od 4,5 % do 18 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) - wnosi opłatę w wys.1,4 % ogólnej wartości sprzedaży tych napojów w roku poprzednim,
- 3) 77.000 zł dla napojów o zawartości powyżej 18 % alkoholu – wnosi opłatę w wysokości 2,7 % ogólnej wartości sprzedaży tych napojów w roku poprzednim.

Opłaty wnoszone są na rachunek Miasta Ostrołęki w każdym kolejnym roku kalendarzowym objętym zezwoleniem, w trzech równych ratach w terminach do dnia 31 stycznia, 31 maja i 30 września danego roku kalendarzowego.

W roku nabycia zezwolenia lub utraty jego ważności, opłatę dokonuje się w wysokości proporcjonalnej do okresu ważności zezwolenia.

W przypadku niezłożenia oświadczenia lub niedokonania opłaty w określonej wysokości i określonym terminie, na podstawie art. 18 ust. 12 pkt. 5 ustawy, następuje wygaśnięcie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Przedsiębiorca, któremu zezwolenie wygasło z przyczyn określonych w ust. 12 pkt. 5 ustawy, może wystąpić z wnioskiem o wydanie nowego zezwolenia nie wcześniej niż po upływie 6 miesięcy od dnia wydania decyzji o wygaśnięciu zezwolenia.

W 2014 roku wydano decyzje o wygaśnięciu zezwoleń dla 13 przedsiębiorców, którzy nie uiszcili opłaty w terminie określonym ustawą. Od decyzji o wygaśnięciu zezwoleń żaden przedsiębiorca nie wniósł odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Ostrołęce.

Z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w 2014 roku naliczono opłaty na łączną kwotę 954.932,14 zł. W porównaniu do roku 2013, w którym wpływy z opłat wyniosły 935.476,36 zł, stwierdzić można, że pomimo iż liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych utrzymała się na podobnym poziomie, środki uzyskane z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych uległy nieznacznemu zwiększeniu. Pozyskane środki są przeznaczone na finansowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, które zgodnie z art. 4¹ ustawy należą do zadań własnych gmin.

W szczególności zadania te obejmują:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Powyższe zadania w 2014 r. realizowały m.in. następujące podmioty:

Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Ostrołęce jest samorządową jednostką organizacyjną pomocy społecznej realizującą zadania z zakresu interwencji kryzysowej i specjalistycznego poradnictwa. Jako samodzielna jednostka organizacyjna Miasta Ostrołęki funkcjonuje od 7 listopada 2006 r. Zgodnie z art. 19 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2015 r., poz. 163), prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej należy do zadań własnych powiatu.

Podstawowym celem działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Ostrołęce jest świadczenie poradnictwa specjalistycznego, podejmowanie działań z zakresu interwencji kryzysowej oraz zapewnienie schronienia osobom i rodzinom z terenu miasta Ostrołęki, mającym trudności w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, doznającym przemocy w rodzinie. Naczelną zasadą, którą kierują się pracownicy OIK jest udzielanie natychmiastowej pomocy każdej osobie, która zgłosi się do Ośrodka, a także osobom i rodzinom w sytuacji zagrożenia, jeśli pracownicy Ośrodka zostaną o takiej sytuacji poinformowani. Ośrodek pełni rolę ratowniczą, interwencyjną i terapeutyczną. Obowiązuje w nim dyskrekcja i indywidualne podejście do klientów. Pomoc udzielana jest adekwatnie do potrzeb klienta i możliwości Ośrodka.

I. Podstawowe zadania Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Ostrołęce określa statut (uchwała Nr 291/XLI/2008 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 27 listopada 2008 r.) oraz regulamin organizacyjny Jednostki.

Do zadań Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Ostrołęce należy między innymi:

- 1) Interwencja kryzysowa stanowiąca zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu.
- 2) Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, świadczone osobom i rodzinom, mającym trudności lub wykazującym potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych.
- 3) Poradnictwo prawne, realizowane przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów.
- 4) Poradnictwo psychologiczne realizowane przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii.
- 5) Poradnictwo rodzinne obejmujące szeroko rozumiane problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy wychowawcze w rodzinach naturalnych i zastępczych oraz problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.
- 6) Terapia grupowa realizowana przez funkcjonowanie grup samopomocowych lub grup wsparcia.
- 7) Profilaktyka i edukacja społeczności lokalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

II. Zatrudnienie kadry:

W 2014 r. OIK w Ostrołęce zatrudniał w ramach stosunku pracy 7 pracowników, w tym: psychologa, trzech pedagogów, terapeutę (z obowiązkami koordynatora ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie), księgową (1/4 etatu) i kierownika.

W 2014 r. w ramach umów cywilno-prawnych zatrudniano w OIK 10 osób, w tym prawnika, który udzielał porad prawnych klientom Ośrodka.

W ramach ww. środków finansowych, na zasadzie umowy – zlecenia, pracowało **trzech pracowników socjalnych**, którzy w ramach swoich obowiązków zobowiązani byli do: pełnienia dyżurów w siedzibie Ośrodka (w przypadku przebywania w Ośrodku osoby, której udzielano schronienia); udzielania kompleksowej pomocy osobie przebywającej w schronieniu poprzez zorganizowanie posiłku, udzielanie pierwszej pomocy psychologicznej, przeprowadzania wywiadów środowiskowych z osobami przebywającymi w schronieniu, inicjowania i prowadzenia grup samopomocowych w siedzibie Ośrodka. Ponadto do ich obowiązków należało pełnienie dyżurów pod telefonem interwencyjnym

w dni robocze poza godzinami pracy Ośrodka oraz w dni wolne od pracy. W ramach umowy-zlecenia OIK zatrudniał **lekarza psychiatrę**, do diagnozowania klientów OIK wymagających wizyty u takiego specjalisty oraz do udzielania wskazówek pracownikom OIK do dalszej pracy z klientami.

III. Informacja o działalności OIK oraz formach udzielanej pomocy.

O formach udzielanej pomocy przez OIK mieszkańcy Ostrołęki informowani byli poprzez portal internetowy, poprzez ulotki oraz współpracujących z OIK funkcjonariuszy Policji, pracowników socjalnych, kuratorów, pedagogów szkół i służbę zdrowia.

W ramach działań Ośrodka Interwencji Kryzysowej udzielane jest schronienie osobom, które doznają przemocy. Mogą one skorzystać z czasowego schronienia w celu izolacji od sprawcy. Osoby te mają zapewnione bezpieczeństwo i wsparcie w rozwiązywaniu problemów. Czas schronienia wynosi do 3 miesięcy. W czasie pobytu w OIK zakwaterowane osoby, wspólnie z pracownikami przygotowują i wcielają w życie plan naprawy kryzysowej sytuacji i wyjścia z przemocy. W 2014 r. skorzystało z tej formy pomocy **6 osób**: w tym **3** kobiety i **3** dzieci. Okres zamieszkiwania ogółem przez te osoby wynosił 201 świadczeń, gdzie za jedno świadczenie należy przyjąć 1 nocleg. Ze schronienia w OIK korzystały głównie matki z dziećmi w sytuacji przemocy w rodzinie. Prowadzona była z nimi praca terapeutyczna.

1. Praca terapeutyczna.

W Ośrodku Interwencji Kryzysowej prowadzona była indywidualna praca terapeutyczna:

- z osobami doznającymi przemocy,
- z osobami stosującymi przemoc w rodzinie,
- ze świadkami przemocy domowej,
- z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi,
- z osobami, które utraciły bliskie osoby,
- z osobami, które miały myśli samobójcze,
- z osobami z problemami małżeńskimi,
- z osobami, które mają problemy z dziećmi,
- z osobami, które mają problemy zdrowotne,
- z osobami, które mają trudności z funkcjonowaniem w życiu codziennym,
- z osobami, które straciły pracę.

Przyczyny udzielanej pomocy oraz liczba osób objętych pomocą:

- przemoc - 293, (fizyczna, psychiczna, ekonomiczna, seksualna, wyrzucenie z mieszkania), alkoholizm – 226; współzależnienie – 175; utrata bliskiej osoby – 7; konflikty - 69; myśli, tendencje samobójcze – 4; problemy wychowawcze - 41; bezdomność - 2; trudności z funkcjonowaniem w życiu codziennym - 19; inne uzależnienia – 13; pozostałe problemy - 174. **Łącznie 1.023 porady.**

2. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Ostrołęce jako jednostka specjalistycznego poradnictwa rodzinnego udzielał:

a) Porad prawnych:

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Ostrołęce zatrudnia prawnika z Kancelarii Adwokackiej w Ostrołęce, który w ramach zawartej umowy - zlecenie udziela klientom OIK oraz mieszkańcom miasta Ostrołęki porad prawnych - we wtorki i piątki w godzinach od 16⁰⁰ do 18⁰⁰. W 2014. r. udzielono porad prawnych **313** osobom.

b) Specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, w tym:

Pedagogicznego:

Pedagodzy zatrudnieni w OIK w ramach swoich obowiązków udzielali pomocy osobom i rodzinom porad w sprawach rozwiązywania problemów i konfliktów rodzinnych, prowadzili interwencje w sytuacjach kryzysowych oraz prowadzili terapię indywidualną i rodzinną. Pedagodzy są dostępni dla klientów miasta Ostrołęki codziennie w godzinach od 8⁰⁰ do 16⁰⁰. Ponadto każdy z nich raz w tygodniu dyżuruje w Ośrodku do godziny 20⁰⁰.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających z różnych form pomocy pedagogicznej.

Wyszczególnienie formy pomocy	Liczba osób	Liczba osób w rodzinach
Poradnictwo specjalistyczne rodzinne	265	874
Interwencja kryzysowa	121	307
Terapia rodzinna i mediacje małżeńskie	3	13

Psychologicznego:

Do zadań psychologa zatrudnionego w OIK należy w szczególności podejmowanie terapii psychologicznej dotyczącej problemów rodzinnych, osobistych wynikających z braku umiejętności komunikowania się z innymi oraz umiejętności nawiązywania prawidłowych relacji z otoczeniem.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy psychologa w zależności od formy udzielanej pomocy.

Wyszczególnienie formy pomocy	Liczba osób	Liczba osób w rodzinach
Poradnictwo specjalistyczne i indywidualne	150	516
Interwencja kryzysowa	9	29
Terapia rodzinna	15	56

Liczba spotkań terapeutycznych pedagogów i psychologa z osobami potrzebującymi wsparcia kształtowała się od jednego do kilkunastu spotkań dla jednego klienta.

W zależności od problemu przedstawionego przez klientów specjaliści OIK kierowali osoby do: lekarza psychiatry dziecięcego oraz dla osób dorosłych, prawnika, Sądów, Prokuratury, kuratorów, dzielnicowych KMP, psychologa dziecięcego, szpitala psychiatrycznego dla dzieci i dorosłych, ośrodków leczenia uzależnień i współuzależnień, Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, Urzędu Miasta, MKRPA, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

IV. Grupy samopomocowe i grupy wsparcia.

W 2014 r. przy OIK funkcjonowała jedna **grupa samopomocowa dla osób doznających przemocy domowej**. Ze wsparcia grupy skorzystało 11 osób. Grupa miała charakter otwarty, spotkania odbywały się jeden raz w tygodniu, brało w nich udział od 2 do 6 osób. Grupą opiekowali się pracownicy socjalni zatrudnieni w OIK, którzy opracowali wspólnie z uczestnikami program działania Grupy. Głównym celem Grupy stało się zaprzestanie przemocy w rodzinie poprzez odbudowanie zniszczonych wartości, zapewnienie wsparcia i akceptacji innych członków grupy, odzyskanie wiary, że przemoc nie jest bezkarna jeśli o to sami zadbamy. W czasie spotkań w grupie opiekunowie zauważyli zmiany w zachowaniu uczestników. Członkowie grupy poczuli większą sprawczość i kontrolę nad swoim życiem, odzyskali wiarę w siebie i poprawę własnego losu. Wydobyli z siebie i poznali własne zasoby umożliwiające podjęcie działań zmierzających do zmiany. Poznali strategie obronne w walce ze sprawcą przemocy domowej. Nauczyli się poruszać w sieci instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Efektami pracy Grupy były indywidualne sukcesy jej członków tj: w jednym przypadku podjęcie przez uzależnionego sprawcę terapii odwykowej; w innym przypadku podjęcie przez sprawcę leczenia psychiatrycznego; w pięciu przypadkach nastąpiły rozstrzygnięcia sądowe na korzyść osób doznających przemocy w rodzinie; w dwóch przypadkach osoby stosujące przemoc wyprowadziły się z zajmowanego wspólnie lokalu.

W OIK funkcjonowała również **grupa korekcyjno-edukacyjna dla osób nieradzących sobie z agresją** (stosujących przemoc). Głównym celem było dostarczenie wiedzy, nabywanie umiejętności oraz modelowanie zachowań konstruktywnych u uczestników, w kierunku zaprzestania stosowania przemocy. Rezultatem pracy grupy było całkowite zaprzestanie przemocy fizycznej, znaczne ograniczenie przemocy psychicznej, zaprzestanie stosowania agresji werbalnej, zwiększenie wiedzy na temat form przemocy, cykli przemocy, zachowań przemocowych, wzrost zachowań asertywnych, lepsza umiejętność radzenia sobie ze złością. W ciągu całego roku z pomocy specjalisty skorzystało **10 osób** (w tym 3 kobiety i 7 mężczyzn). Sześć osób przepracowało cały program, dwie osoby są w trakcie realizacji programu. Dwie osoby odbyły tylko wstępną konsultację do programu. Pozostałe 4 osoby zrezygnowały ze spotkań w trakcie programu. Specjalistka prowadząca Grupę udzielała również w dwóch przypadkach konsultacji partnerom uczestników programu.

V. Punkt konsultacji psychiatrycznej.

W 2014 roku zatrudniano w OIK lekarza psychiatrę, który udzielał porad klientom OIK oraz pracownikom Ośrodka udzielał wskazówek do dalszej pracy z klientami. Lekarz był do dyspozycji jeden raz w tygodniu lub każdorazowo na umówioną wizytę (w przypadku pilnej konsultacji). W minionym roku do konsultacji psychiatrycznych zakwalifikowano **25 osób** (w tym 18 kobiet i 7 mężczyzn). Kilka umówionych osób nie zgłosiło się na wizytę lub odmówiło rozmowy z lekarzem. Pod stałą opieką psychiatryczną pozostają około 50 osób, kierowanych przez pracowników OIK w latach 2011-2014. Są to osoby, które nadal korzystają z pomocy psychologicznej i/lub psychiatrycznej w Poradni Zdrowia Psychicznego i Poradni Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia w Ostrołęce. Większość osób kierowanych na konsultację psychiatryczną przejawia zaburzenia depresyjne reaktywne, depresyjno-lękowe i somatyzacyjne wymagające włączenia farmakologicznego leczenia specjalistycznego. Praktycznie wszystkie osoby potrzebują wsparcia psychologicznego oraz psychoterapeutycznego.

VI. Działania profilaktyczno-edukacyjne OIK.

W szkołach podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych przeprowadzono akcję informacyjną poprzez rozprowadzanie ulotek dotyczących działalności OIK.

We współpracy z pedagogiem Zespołu Szkół Nr 5 im. Unii Europejskiej w III Liceum Ogólnokształcącym w Ostrołęce psycholog OIK przeprowadził cykl spotkań profilaktycznych na temat: „Przemoc domowa”. W zajęciach wzięli udział uczniowie 5 klas gimnazjalnych,

łącznie w spotkaniach wzięło udział **107** gimnazjalistów.

W Zespole Szkół Zawodowych Nr 3 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Ostrołęce, psycholog OIK przeprowadził dla **162** (sześć klas) uczniów zajęcia na temat: „Przemoc w rodzinie”. Ponadto dla uczniów klasy trzeciej (**21** uczniów) przeprowadził pogadankę na tematy: „Psychologiczno-społeczne oraz formalno-prawne aspekty w przypadku nieplanowanej ciąży”, „Alkoholowy zespół płodowy będący skutkiem działania alkoholu na płód w okresie prenatalnym” oraz „Przemoc w rodzinie”. Łącznie profilaktyką objęto **290 uczniów** ostrołęckich szkół.

VII. Działania koordynatora ds. przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Zgodnie z Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie w mieście Ostrołęka na lata 2010 – 2016 w OIK jest zatrudniony koordynator ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Głównym celem pracy koordynatora było zwiększenie skuteczności ochrony osób doznających przemocy w rodzinie oraz zatrzymanie przemocy w rodzinie.

Zadaniem koordynatora było również:

- nadzorowanie terminowej i właściwej realizacji zadań Grup Roboczych zajmujących się procedurą „Niebieskich Kart”,
- usprawnianie współpracy z instytucjami zajmującymi się pomocą rodzinie i wypracowanie procedur pomocowych w rodzinach dotkniętych przemocą,
- udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy,
- motywowanie i kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w grupie korekcyjno-edukacyjnej,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej procedury „Niebieskiej Karty”,
- koordynowanie spotkań grup roboczych,
- monitorowanie prowadzonych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

- podejmowanie interwencji w środowisku mających na celu powstrzymanie przemocy.

Funkcjonowanie grup roboczych pozwala na: bardziej wnikliwą ocenę sytuacji klientów, budowanie i doskonalenie współdziałania pomiędzy specjalistami w obszarze przemocy w rodzinie, większą możliwość zajęcia się wieloma sprawami i problemami adekwatnie do potrzeb poszczególnych członków rodziny i danej sytuacji, inne spojrzenie na problem i wymianę doświadczeń, zapobieganie podejmowaniu działań wykluczających się bądź powielających się, zmniejszenie możliwości manipulacji, uzyskanie wsparcia dla osób pomagających (przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu).

W okresie od 01.01.2014 r. do 31.12.2014 r. wszczęto **73** przypadki procedury „Niebieskiej Karty”, w tym:

- 60 założonych przez funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Ostrołęce,
- 10 założonych przez pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (MOPR i OIK),
- 2 założone przez pracowników ochrony zdrowia,
- 1 założona przez pracownika oświaty.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” do wszczętych procedur Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy powołała **73** grupy robocze, które na **313** spotkaniach dokonywały diagnozy przypadków i wspólnie z osobami doznającymi przemocy oraz osobami stosującymi przemoc w rodzinie. Ustalany był również plan pomocy dla rodziny. Ogółem wysłano **122** wezwania do osób stosujących przemoc i **137** zaproszeń do osób doznających przemocy. Wypełniono **77** formularzy „Niebieska Karta C” z osobami doznającymi przemocy i **69** formularzy „Niebieska Karta D” z osobami stosującymi przemoc.

W skład grup roboczych wchodziło:

- 13 funkcjonariuszy KMP w Ostrołęce,
- 20 pracowników socjalnych MOPR w Ostrołęce,
- 1 członek Miejskiej Komisji RPA,
- 7 pedagogów ostrołęckich szkół,
- 6 kuratorów sądowych i społecznych,

- 5 pracowników OIK,
- 1 pracownik Placówki Pieczy Zastępczej „Korczakówka”,
- 3 asystentów rodziny.

W spotkaniach grup roboczych brały udział osoby, których problem przemocy bezpośrednio dotyczy. Wspólnie ze specjalistami ustalali plan pomocy dla rodziny. Każda z osób była informowana o możliwości skorzystania z pomocy: psychologicznej, prawnej, poradnictwa rodzinnego, medycznego i zawodowego oraz z różnych form świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W czasie pracy grup roboczych między innymi zostały podjęte następujące działania:

- złożono 6 powiadomień do Prokuratury Okręgowej o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
- 7 osób doznających przemocy uzyskało rozwód,
- 11 osób zmotywowano do udziału w grupie samopomocowej dla osób doznających przemocy domowej,
- 10 osób zaczęło uczęszczać na grupę korekcyjno-edukacyjną dla osób nieradzących sobie z agresją (stosujących przemoc),
- 5 osób wyrokiem Sądu zostało skazanych z art. 207 KK,
- 1 osoba została osadzona w Zakładzie Karnym,
- 6 osób podjęło leczenie odwykowe,
- 3 osoby dobrowolnie zaprzestały spożywać alkohol,
- w 27 przypadkach procedury „Niebieskiej Karty” osoby uwikłane w przemoc przestały wspólnie zamieszkiwać,
- 1 osoba stosująca przemoc otrzymała sądową eksmisję z mieszkania,
- w 2 przypadkach sprawcy przemocy byli izolowani od ofiar przemocy.

W 2014 r. zostały zamknięte **74** procedury „Niebieskich Kart”.

Zespół Placówek Wsparcia Dziennego w Ostrołęce realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (t.j. Dz. U. 2015, poz. 332), w zakresie wspierania rodziny.

W strukturze ZPWDz funkcjonuje sześć świetlic, z których trzy finansowane są ze środków przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych, t.j.

- „Elfy”, ul. Plac Dworcowy 4,
- „Gwarek”, ul. Hallera 13,
- „Promyk”, ul. Padlewskiego 51B.

Świetlice wspierają funkcje opiekuńczo-wychowawcze rodziny, zapewniając dziecku:

- opiekę i wychowanie,
- pomoc w nauce i odrabianiu lekcji,
- organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań.

Do świetlic w przeważającej większości uczęszczają dzieci z rodzin z trudnościami życiowymi (ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm, niewydolność wychowawcza, wielodzietność, rodziny niepełne, bezradność). Dzieci przyjmowane są bez skierowania, pobyt w świetlicach jest dobrowolny i nieodpłatny. Zgodnie z regulaminem ZPWDz, wychowankami świetlic są dzieci w wieku 6 – 16 lat, ale w wyjątkowych przypadkach można przyjąć dzieci młodsze.

Świetlice są otwarte cały rok od poniedziałku do piątku, z wyjątkiem dni ustawowo wolnych od pracy. W trakcie trwania roku szkolnego godziny otwarcia dostosowywane są do potrzeb dzieci. Dzieci przychodzą przed lekcjami, bądź po zajęciach szkolnych. W czasie ferii, wakacji i innych dłuższych przerw w nauce świetlice otwarte są w godz. 8 – 16. Wychowankowie otrzymują posiłki typu drugie śniadanie, podwieczorek oraz soki, owoce i słodycze. Posiłki przygotowywane są najczęściej przy współudziale dzieci.

W 2014 roku z formy wsparcia jaką jest pomoc w opiece i wychowaniu dziecka skorzystało łącznie 96 dzieci z 53 rodzin. Liczba rodzin i dzieci objętych pomocą w opiece i wychowaniu przedstawia się następująco:

- świetlica „Elfy” (13 rodzin, w tym 27 dzieci z tych rodzin),
- świetlica „Gwarek” (24 rodziny, w tym 39 dzieci z tych rodzin),
- świetlica „Promyk” (16 rodzin, w tym 30 dzieci z tych rodzin).

W 2014 roku kontynuowano realizację zadań, ustalonych przez Zespół Wychowawczy Świątlic ZPWDz, w pierwszym roku funkcjonowania jednostki. Realizowane, niżej wymienione, zadania mają na celu dobro dziecka i rodziny:

1. Pomoc w nauce.
2. Wspieranie dzieci z problemami wychowawczymi.
3. Rozwijanie zainteresowań i organizacja czasu wolnego.
4. Wzmacnianie roli i funkcji rodziny, współpraca z rodzicami.
5. Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Zadania realizowane były poprzez zastosowanie następujących form pracy:

- zajęcia manualne, plastyczne, techniczne z wykorzystaniem różnorodnych technik;
- zajęcia ruchowe (zajęcia taneczne, zabawy ruchowe przy muzyce);
- formy teatralne (pisanie bajek, opowiadań, zabawy z zastosowaniem dramy, programy artystyczne, inscenizacje, przedstawienia);
- zajęcia sportowo- turystyczne (gry i zabawy sportowe, ćwiczenia gimnastyczne, wycieczki);
- zajęcia czytelnicze (czytanie prasy dla dzieci, bajek, baśni, opowiadań, wierszy);
- zajęcia wzbogacające posiadane wiadomości (rozmowa, pogadanka, gry dydaktyczne i edukacyjne, zabawy tematyczne);
- zajęcia rozwijające różnorodne zainteresowania i pasje (zabawy tematyczne, konkursy, quizy, układanie i rozwiązywanie krzyżówek, zagadek);
- zajęcia korekcyjno- kompensacyjne, wyrównawczo- dydaktyczne (zajęcia w grupie, ćwiczenia grafomotoryczne, odrabianie prac domowych, wyrównywanie zaległości szkolnych);

- zajęcia relaksująco – wyciszające (relaks przy muzyce, wypoczynek, zabawy wyciszające i relaksacyjne, dowolne zabawy dzieci, oglądanie bajek, spacer);
- imprezy i uroczystości świetlicowe;
- zajęcia z elementami socjoterapii kształcącej umiejętności właściwego funkcjonowania w środowisku rówieśniczym;
- spotkania z rodzicami, angażowanie ich w przygotowywanie imprez świetlicowych, wyrabianie umiejętności wspólnego spędzania czasu przez dzieci i rodziców;
- indywidualne rozmowy z rodzicami, zachęcanie do udziału w życiu dziecka;
- pogadanki tematyczne doskonalące umiejętności radzenia sobie w środowisku rodzinnym dotkniętym problemem alkoholowym;
- swobodne rozmowy i dyskusje zaznajamiające z zasadami moralnymi i ważnymi wartościami w życiu człowieka;
- realizowanie programów profilaktycznych z zakresu uzależnień;
- systematyczne i cykliczne zajęcia z psychologiem, zatrudnionym w ZPWDz;
- współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny (szkoły – wychowawca i pedagog, pracownicy socjalni MOPR, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Rady Osiedlowe, asystenci rodziny).

Zajęcia profilaktyczne, realizowane przez wychowawców, w większości odbywały się w czasie ferii i wakacji, kiedy nie ma obowiązku odrabiania lekcji, a dzieci przebywają w świetlicy w większych grupach i o jednakowej porze dnia.

Ponadto w każdej placówce raz w tygodniu, zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień prowadzone były przez psychologa, który napisał i wdrożył do realizacji wymienione poniżej bloki zajęć profilaktycznych:

1. „Człowieki nie palą” – dot. uzależnienia od nikotyny; ćwiczenia zakończone zostały akcją społeczną w terenie, gdzie dzieci aktywnie namawiały do życia bez papierosa.

2. „Człowieki nie biorą” – dot. uzależnienia od narkotyków; ćwiczenia, w czasie których omawiane były skutki używania narkotyków dla jednostki i rodziny.

3. „Człowieki nie piją” – dot. uzależnienia od alkoholu; ćwiczenia zapoznające ze skutkami używania alkoholu przez członków rodziny, uczące i utrwalające umiejętność odmawiania.

Ponadto psycholog prowadził zajęcia dotyczące przemocy (w tym internetowej), agresji i radzenia sobie ze złością. Te tematy obejmowały więcej niż jedno zajęcia. Opracowane były ćwiczenia, których celem było przekazanie wiedzy na dany temat i zastosowania jej w praktyce. Pozostałe tematy zajęć to m.in.: relaksacja, bajkoterapia, techniki pamięciowe, pozytywne myślenie, poznawanie kultury innych krajów, zajęcia kulinarne. Psycholog pomagał też wychowawcom w rozwiązywaniu bieżących problemów, wynikających podczas codziennej pracy opiekuńczo – wychowawczej. Prowadził, za zgodą rodziców, indywidualne zajęcia z dziećmi, wymagającymi takiej formy pracy.

W świetlicach jest już tradycją obchodzenie świąt okolicznościowych takich jak: Dzień Matki, Dzień Ojca, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Dziecka i innych, które najczęściej przybierają formę spotkań lub zajęć tematycznych. Na te spotkania zapraszani są członkowie rodzin dzieci, uczęszczających na świetlice.

W każdej placówce jest wyznaczony czas na odrabianie lekcji i zajęcia wyrównawcze z dziećmi, mającymi problemy z nauką. Tę formę pracy wspomagali psycholog ZPWDz i wolontariusze wytypowani przez MOPR.

Ważnym elementem pracy świetlic są kontakty wychowawców z rodziną wychowanków. Rodzice wraz z dziećmi mogli aktywnie uczestniczyć w zabawach integracyjnych, zajęciach plastycznych i kulinarnych, wieczorkach wspomnień, itp. Wychowawcy świetlic wraz z wychowankami i ich rodzicami przygotowali spotkania świąteczne z okazji Wielkanocy i Bożego Narodzenia, na które zostały zaproszone osoby zaprzyjaźnione z poszczególnymi placówkami. Rodzicom zaproponowano także możliwość korzystania z porad psychologa.

Wychowankowie świetlic uczestniczyli w niżej wymienionych spotkaniach, imprezach i wycieczkach, wspólnych dla wszystkich placówek: - spotkaniu z p. Stefanem Czernieckim, podróżnikiem „Śladem szeptu amazońskiego potoku” w konkursie "Coolturalni z natury – na co dzień i w zabawie przyjaźni bądź źródłem..." – przygotowanym dla

wychowanków świetlic przez „Kultownię” OCK w Wojciechowicach; w warsztatach literackich z p. Michałem Zawadką, autorem książki „Mądrość z natury”; „Dniu Rodziny przy ognisku i zabawie” zorganizowanym w parku rozrywki „Knieja”; w warsztatach tanecznych, prowadzonych przez profesjonalnego trenera; spotkaniu z KFA „Kurpie” - ostrołęcką drużyną futbolu amerykańskiego; w jednodniowej wycieczce edukacyjnej „Kurpie – jak to dawniej bywało”; imprezie plenerowej na zakończenie wakacji „Piknik nad Narwią” – ognisko i przejażdżka motorówką, zorganizowana dzięki wsparciu Prezydenta Miasta; w akcji „Sprzątanie świata”; w prozdrowotnym konkursie zespołowym „Świątecznie i zdrowo” (nagrody zostały ufundowane przez Prezydenta Miasta).

W czasie ferii zimowych i wakacji wychowankowie świetlic, oprócz przygotowanych przez wychowawców zajęć, korzystali z oferty miejskich placówek kulturalnych i sportowych. Wychodzili na wybrane seanse filmowe, do muzeum i na basen, korzystali z dostępnych sal sportowych, a także bawili się w salonie zabaw. Po raz kolejny podczas wakacji zostaliśmy zaproszeni do udziału w programie „Wakacje z Parkiem Wodnym”, w którym wzięło udział 23 wychowanków.

Fachowa opieka i różnorodność oferty skierowanej do rodziców i dzieci korzystających z usług świetlic oraz profesjonalna obsługa kadrowo – finansowa jednostki uwarunkowana jest kształceniem i doskonaleniem kadry. W tym celu pracownicy byli kierowani na różne szkolenia i warsztaty.

W celu wzbogacenia oferty i podnoszenia jakości świadczonych usług zakupiono pomoce edukacyjne do pracy z dziećmi, literaturę dla pracowników z zakresu wdrażania programów profilaktycznych i elementów socjoterapii. Doposażono placówki w różnorodne sprzęty sportowe zwiększające atrakcyjność zajęć. Do świetlicy „Promyk” zakupiono szafę trzydrzwiową i komputer. W miarę potrzeb wymieniano lub doposażano świetlice w drobne sprzęty i materiały, niezbędne do codziennego użytku.

Świetlica „Elfy” mieści się w budynku Dworca Kolejowego. W placówce zatrudniony jest jeden wychowawca w pełnym wymiarze czasu pracy oraz jeden pracownik obsługowo – porządkowy pracujący na ½ etatu. W okresie od stycznia do grudnia 2014 r., placówka objęła opieką 27 wychowanków w wieku od 5 do 15 r.ż.

Do najważniejszych i ciekawych wydarzeń w świetlicy w 2014 roku można zaliczyć:

- „Elfowe SOS dla zwierząt”- dokarmianie ptaków i bezdomnych zwierząt na osiedlu Stacja;
- „Bezpieczne zabawy na śniegu i lodzie”- pogadanka dot. zachowania bezpieczeństwa podczas zabaw zimowych; zajęcia socjoterapeutyczne „Nasze uczucia”; zabawę karnawałową z udziałem dzieci ze świetlicy „Słodziaki”; „Bezpieczne ferie”- spotkanie z policjantką w świetlicy „Gwiazdki”; „Tłusty Czwartek u Pociach” - wspólna zabawa karnawałowa, „W marcu jak w garncu”- analiza przysłów polskich - pogadanki, burza mózgów; „W zdrowym ciele zdrowy duch”- próby zespołu tanecznego; rozwijanie motoryki dużej i zdolności tanecznych; „Współczesne zagrożenia - niktynizm, alkoholizm, narkomania”- zajęcia socjoterapeutyczne; „Święto mojej mamy” - różne sposoby wyrażania uczuć; „Podróże moich marzeń - czy warto podróżować? Czy warto marzyć?” – praca z mapą Polski; „Zło dobrem zwyciężaj” - zajęcia profilaktyczne; „Wakacje czas zacząć!”- grill integracyjny w świetlicy „Pociecha”; „Dzień Walki z Ubóstwem- co to znaczy?” – symbolika dnia; gry i zabawy integracyjne: „Kalambury- tytuły lektur szkolnych”; tenis stołowy-zawody; „Wieczór wróżb andrzejkowych”.

Bardzo ważnym wydarzeniem w życiu świetlicy były przygotowania do udziału w Festynie Osiedlowym. W obchodach Dnia Walki z Ubóstwem, dzieci ze świetlicy „Elfy” reprezentowały ZPWDz. Na obydwu imprezach dzieci zaprezentowały po trzy układy taneczne.

W 2014 roku, po raz pierwszy, pracownicy przygotowywali pomieszczenia świetlicy do wyborów, w maju do Parlamentu i w listopadzie do Samorządu. W tym zadaniu, dzięki przychylności Dyrekcji, pomogli nam pracownicy ZS nr 3, MOPR i Urzędu Miasta.

Istotne znaczenie miało też Spotkanie Wigilijne organizowane wspólnie z dziećmi ze świetlicy „Pociecha”, na którym gośćmi specjalnymi były Władze Miasta, przedstawiciele Rady Osiedla Stacja oraz rodzice. Dzieci, pod kierunkiem wychowawców z obydwu świetlic, przygotowały uwspółcześnione Jasełka z humorystycznymi elementami, przedstawione w pięknej świątecznej scenerii.

Świetlica „**Gwarek**” usytuowana jest w budynku Ostrołęckiej Spółdzielni Mieszkaniowej. Zatrudniony jest tam jeden wychowawca w pełnym wymiarze czasu pracy. Placówka w okresie od stycznia do grudnia 2014 r. objęła opieką 39 dzieci w wieku od 6 do 16 roku życia.

Pracę wychowawcy świetlicy przez cały rok wspierał wolontariusz. Podczas odrabiania lekcji swoją pomocą służyło jeszcze trzech wolontariuszy ze szkół średnich. Od kwietnia do września, przez cztery dni w tygodniu, działalność placówki wspierała stażystka. Od października do grudnia, dwa razy w tygodniu, do pracy w świetlicy „Gwarek”, skierowany został wychowawca z innej świetlicy.

W placówce, w ramach zajęć profilaktyczno – wychowawczych organizowanych przez wychowawcę, kontynuowany był program „Bajkowe spotkania”. Przeprowadzony został także cykl zajęć pod nazwą „Wakacyjna polisa trzeźwości dla naszych dzieci”.

Ważniejsze wydarzenia w świetlicy „Gwarek” w 2014r.:

- udział w „Orszaku Trzech Króli” organizowanym przez Urząd Miasta w Ostrołęce; przygotowania do uroczystości na cześć wyjątkowego wolontariusza pana Mariusza Brodowskiego, który wspierał swoją pomocą świetlicę przez cały 2014 r.; rozpoczęcie projektu „My Dzieciaki” – piosenka z teledyskiem, którego celem było pozyskanie funduszy na zaprojektowanie i wyposażenie nowej Sali świetlicowej (do realizacji tego przedsięwzięcia wychowawca zastosował metodę projektu, rozwijającą samodzielność i poczucie odpowiedzialności za podejmowane działania, nagrywanie filmików do zmontowania teledysku, wizyty w studiu nagraniowym klubu „Oczko” w celu nagrania tekstu piosenki do teledysku); obchody Święta Ziemi - działania integrujące rodziców i dzieci; przygotowanie jarmarku staroci; „Witamy lato na sportowo”; „Rower jest dobry na wszystko – aktywni i zdrowi”- wycieczki rowerowe do Kamianki i Kruków; udział w akcji społecznej „Człowieki nie palą”; „Cudze chwalicie swego nie znacie” - cykl zagadkowych wędrówek po Ostrołęce; „Świetlicowi odkrywcy” – eksperymenty z przedmiotami codziennego użytku; wizyta Pana Prezydenta w świetlicy - prezentacja teledysku „My dzieciaki” (podsumowanie efektów realizacji projektu); udział w Festynie Osiedlowym - wspólny występ ze świetlicą „Gwiazdki”; czytanie bajki „Czerwony Kapturek”; prezentacja układu tanecznego; „Kto i jak może pomagać ?” – podsumowanie akcji zbierania plastikowych nakrętek przeznaczonych na sprzęt rehabilitacyjny dla niepełnosprawnych dzieci; udział w Świątecznej Zbiórce Żywności – sklep „Stokrotka” przy OCK; udział w akcji „Ostrołęckie Anioły”, organizowanej przez świetlicę „Gwiazdki”.

Ważnym i ciekawym wydarzeniem w świetlicy była, po raz pierwszy zorganizowana, „Pidżamowa noc”. Za zgodą Zarządu OSM, dzieci mogły spędzić wieczór i noc w świetlicy.

Wychowawca wraz z dziećmi i rodzicami, przygotowali kolację przy świecach i wieczór wspomnień. Działanie to miało na celu integrację społeczności świetlicowej.

Wśród działań wychowawczych w świetlicy „Gwarek” na szczególną uwagę zasługuje projekt, związany ze Świętami Bożego Narodzenia, pod nazwą „Fajnie jest być św. Mikołajem”, polegający na składaniu przedświątecznych wizyt osobom starszym, mieszkającym na osiedlu.

Realizacja tego projektu rozpoczęła się w listopadzie od odnalezienia w pobliskiej okolicy osób potrzebujących, poprzez wykonanie upominku, naukę wierszyków i kołęd, ułożenie specjalnych życzeń świątecznych, a kończąc na przygotowaniu strojów i odwiedzinach w domu wybranych osób (po uzyskaniu od nich zgody).

Celem przedsięwzięcia było uwrażliwienie wychowanków świetlicy na potrzeby osób starszych i samotnych. Pokazanie młodym ludziom, że przy niewielkim wspólnym wysiłku można sprawić przyjemność innym ludziom.

Efektem podjętych, w ramach projektu, działań były wizyty u 12 starszych osób. Wychowanków najbardziej zaangażowanych w projekt odwiedził św. Mikołaj w ich domach (w roli Mikołaja wystąpiła wychowawczyni).

Podsumowanie zrealizowanego projektu odbyło się na uroczystym spotkaniu opłatkowym w udziałem rodziców. Dzieci miały okazję opowiedzieć, podzielić się wrażeniami oraz pokazać film z przebiegu ich wspólnych działań podczas trwania całego projektu.

Świetlica „**Promyk**” zlokalizowana jest w jednym z bloków socjalnych na osiedlu „Łazek”. Pracuje tu trzech wychowawców (dwóch w pełnym wymiarze czasu pracy, jeden na ½ etatu).

W 2014 roku placówka objęła wsparciem 30 wychowanków w wieku 5 - 16 lat. Świetlicę odwiedzali też byli wychowankowie, korzystając z wybranych zajęć. W większości, dzieci pochodzą z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych różnymi trudnościami życiowymi (ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm, rodziny niepełne). W związku z tym dzieci uczęszczające do placówki potrzebują dużego wsparcia i zainteresowania ze strony dorosłych. Działania wychowawców w świetlicy wspierała jedna wolontariuszka.

Ważniejsze wydarzenia w świetlicy „Promyk” w 2014 roku:

- „Wesoły karnawał” - wykonanie maski karnawałowej i dyskoteka w świetlicy; „Bezpieczne ferie” – zebranie dzieci i rodziców, zapoznanie ich z planem pracy podczas ferii zimowych i zasadami bezpieczeństwa w czasie wyjść organizowanych przez placówkę; „Pielęgnacja dłoni i stóp”- lekcja pokazowa w zakładzie kosmetycznym; „Zabytki mojego miasta” – spacer po Ostrołęce; „Narkotyki moim wrogiem - uzależnienia niewolą i niszczą” – cykl zajęć profilaktycznych; kontynuacja współpracy z Kołem Wędkarskim „Energopap 72” (udział w: zajęciach „Szkółki wędkowania”, konkursie plastycznym „Tydzień czystości wód”, wyjeździe integracyjnym dla dzieci i rodziców do Wykrotu i nad Kanał Szymoński); Miodobranie Kurpiowskie; „Palma kurpiowska” – cykl zajęć z twórczynią artystyczną, zakończonych indywidualnym udziałem dzieci w konkursie na palmę kurpiowską w Łysych; lekcja edukacyjna w Bibliotece dla Dzieci i Młodzieży „Pierwsze książki” – próba pisania przez dzieci gęsim piórem; cykl lekcji historycznych: Dzień Flagi Państwowej, uchwalenie Konstytucji 3 Maja, 75 rocznica wybuchu II wojny światowej, Święto Odzyskania Niepodległości; „Ozdoby świąteczne” - warsztaty plastyczne dla dzieci i rodziców prowadzone przez twórczynię ludowe; „Ostrołęckie Anioły” – udział w akcji zorganizowanej przez świetlicę „Gwiazdki”; wystawienie Jasełek podczas spotkania świątecznego w świetlicy, w którym uczestniczyli rodzice, przedstawiciele Władz Miasta, Rady Osiedla „Łazek”, Klubu Wędkarskiego „Energopap 72”, pracownik socjalny MOPR, dzielnicowy oraz ksiądz.

W świetlicy „Promyk” znaczna część działań, podejmowanych przez wychowawców, związana była z zapewnieniem dzieciom zorganizowanej opieki i pomocy w nauce, utrwalaniu ich nawyków edukacyjnych, wspieraniu pozytywnych postaw społecznych oraz wzmacnianiu wiary we własne możliwości.

Placówki wsparcia dziennego, jakimi są świetlice funkcjonujące w strukturze ZPWDz, odpowiadają na potrzeby środowiska. Dzieci nie tylko miały zapewnioną opiekę i pomoc w nauce, ale także możliwość odkrywania własnych możliwości, predyspozycji, talentów oraz umiejętności twórczego wykorzystywania własnego potencjału. Wychowankowie zdobywali wiedzę na temat właściwych, bezpiecznych zachowań w różnych sytuacjach. Uczyli się dokonywania świadomych wyborów i ponoszenia konsekwencji. Nabywali umiejętności organizowania sobie czasu wolnego w sposób zdrowy i społecznie akceptowany.

Należy podkreślić fakt, że dzieci chętnie korzystają z oferty przygotowanej przez jednostkę, a rodzice z zaufaniem powierzają je pod opiekę wychowawców.

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Ostrołęce realizuje zadania z zakresu działania placówek opiekuńczo – wychowawczych w Środowiskowym Ognisku Wychowawczym w Ostrołęce przy ul. Koszarowej 3, od poniedziałku do piątku w godzinach od 11.00 do 17.00. W ognisku prowadzone były zajęcia dla 30 dzieci w wieku od 7 do 15 lat - uczniów szkół podstawowych i gimnazjum. Uczestnicy pochodzą z rodzin dotkniętych problemami społecznymi - alkoholizmem, bezrobociem, rozbiciem rodziny, przestępczością i ubóstwem. W placówce realizowany był program pt. „Wyrównywanie szans edukacyjnych”, który miał na celu zwiększenie u uczestników samoświadomości i możliwości korekty w obszarze zmiany postaw i nastawienia do siebie oraz otoczenia. W ramach projektu uczestnicy mieli zapewnione: zajęcia kompensacyjno – wyrównawcze i profilaktyczne, wyżywienie (suchy prowiant), opiekę wykwalifikowanej kadry.

Poprzez udział w zajęciach profilaktycznych dzieci nabyły umiejętności:

- konstruktywnego wchodzenia w relacje z innymi,
- konstruktywnego radzenia sobie w trudnych sytuacjach,
- kształtowania adekwatnej oceny siebie oraz poczucia własnej wartości,
- uczenia się podejmowania decyzji i brania za nie odpowiedzialności,
- bezpiecznego odreagowania negatywnych emocji,

Ponadto rozwijały swoje zainteresowania i pasje.

W ramach zajęć kulturalno – rekreacyjnych zorganizowano Dzień Dziecka, Dzień Matki, Wigilię, co przyczyniło się do poprawy wizerunku dziecka i rodziny w środowisku lokalnym. Ponadto 12 dzieci z Ogniska uczestniczyło w koloniach wypoczynkowych w Olczy k/ Zakopanego.

Realizacja działań pomogła dzieciom i młodzieży ze środowisk marginalizowanych wkroczyć w życie z większym potencjałem, pozytywnie wpłynęła na ich rozwój osobisty, społeczny i etyczny, a także służyła integracji uczestników, wyzwoliła w nich spontaniczność, mobilizację i aktywność.

Realizacja edukacyjnych programów profilaktycznych

W związku z prowadzeniem w szkołach profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych zostały przekazane na realizację zadań środki finansowe w kwocie 100.000,00 zł.

W szkołach prowadzone były zajęcia profilaktyczne oraz realizowane programy profilaktyczne, takie jak: „Korekta”, „Szkoła bez przemocy”, „Nie uzależniam się”, „Wybierz sam” „Pułapka uzależnienia”, „Cukierki”, „Śnieżna kula”, „7 Kroków”, „Bez ryzyka”, „Narkotekom, dopalaczom mówimy NIE!”, „Eksperyment”, „E-klatka”, „FAS”.

Szkolne programy profilaktyczne realizowano w placówkach oświatowych funkcjonujących na terenie miasta Ostrołęki. Realizacja programów polegała przede wszystkim na:

- dostarczeniu dzieciom i młodzieży informacji o szkodliwości alkoholu i innych substancjach uzależniających oraz zagrożeniach towarzyszących ich zażywaniu,
- wskazaniu możliwości unikania tych zagrożeń, sposobów radzenia sobie z nimi,
- przekazywanie wiadomości na temat zdrowego stylu życia bez alkoholu i innych substancji (leków, narkotyków, papierosów i dopalaczy).

Celem realizacji programów profilaktycznych było przede wszystkim zmniejszenie tendencji do ryzykownych zachowań alkoholowych wykazywanych przez młodzież, w tym:

- ukształtowanie prawidłowych przekonań normatywnych dotyczących picia alkoholu,
- zmniejszenie ryzyka natychmiastowych i odroczonej konsekwencji używania środków psychoaktywnych,
- wzmocnienie innych zachowań pożądaných i zmniejszenie skali przemocy wewnątrz grup,
- identyfikację problemu alkoholowego u niektórych uczestników i wskazanie uzyskania przez nich profesjonalnej pomocy,
- ukazanie społecznych skutków uzależnienia od alkoholu.

W szkołach organizowano wywiadówki profilaktyczne dla rodziców, w zakresie profilaktyki uzależnień i zagrożeń płynących z niewłaściwego korzystania z Internetu. Zapoznano ich z problemami uzależnienia od środków psychoaktywnych oraz skalą występowania tego zjawiska w naszym mieście. Przekazano informację gdzie można szukać pomocy w przypadku podejrzenia, że dziecko miało kontakt ze środkami uzależniającymi.

W ramach współpracy pracownicy Ośrodka Leczenia Uzależnień w Ostrołęce całorocznie przeprowadzali prelekcje dotyczące „Płodowego Zespołu Alkoholowego” dla uczniów ostrołęckich szkół średnich i gimnazjalnych, tj. ZS Nr 5, ZSZ Nr 2, ZSZ Nr 3, II LO. Łącznie przeprowadzonych zostało 28 godzin zajęć psychoedukacyjnych z zakresu „FAS”.

Alternatywą spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież jest jej udział w prowadzonych zajęciach sportowych, socjoterapeutycznych, terapeutycznych, rytmiczno - tanecznych, plastycznych, komputerowych, muzycznych. Organizowano dla dzieci i młodzieży liczne konkursy promujące aktywne i zdrowe spędzanie czasu wolnego. Ponadto uczniowie uczestniczący w zajęciach pozalekcyjnych korzystali z dożywiania.

Jedną z form przekazu profilaktycznego są spektakle teatralne. Przedstawienia teatralne głównie poruszały problem uzależnień w środowisku dzieci i młodzieży, relacji rodzinnych i społecznych. Z tej formy skorzystało 1.007 uczniów.

W ramach profilaktyki w 2014 roku realizowane były dodatkowe zajęcia rekreacyjno-sportowe pod nazwą „Akademia Orlika”, prowadzone przez nauczycieli Szkoły Podstawowej Nr 2. Jest to projekt realizowany całorocznie, cieszący się dużym zainteresowaniem dzieci jako alternatywna forma spędzania czasu wolnego. Realizacja działań ma na celu promowanie wśród dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia oraz kształtowanie postaw aktywnego działania. Liczba uczestników zajęć - 40 uczniów.

Dodatkowym działaniem prowadzonym w szkołach z zakresu profilaktyki był autorski koncert Pana Adama Wołosza, pt. „Warto żyć” zorganizowany przez Prezydenta Miasta Ostrołęki w hali widowiskowo – sportowej im. Arkadiusza Gołasia, w którym wzięło udział 300 uczniów. Kolejnym działaniem skierowanym do młodzieży był, nowatorski w formie, przekaz profilaktyczny pt. „E-klatka”, który odbył się w sali kinowej Ostrołęckiego Centrum Kultury, przy pełnej sali. Prezydent był również współorganizatorem rekolekcji ewangelizacyjnych połączonych z działaniami profilaktycznymi. Z tej formy profilaktyki skorzystało 1.200 uczniów ostrołęckich szkół średnich. Ponadto Miasto Ostrołęka włączyło się do współorganizacji wypoczynku zimowego w formie dofinansowania pólferii zimowych dla dzieci i młodzieży, jako alternatywna forma aktywnego wypoczynku w mieście. W trakcie zajęć 189 uczestników korzystało z pływalni, kręgielni, miało zajęcia plastyczne oraz zorganizowaną dyskotekę i wycieczkę do Łomży. Część osób odpoczywała w Białym Dunajcu. W trakcie spotkań pogłębiali m.in. swoją wiedzę z zakresu zagrożeń płynących z używania środków psychoaktywnych.

Z inicjatywy Prezydenta Miasta Ostrołęki odbyły się warsztaty skierowane do uczniów szkół gimnazjalnych pt. „Archipelag Skarbów”. „Archipelag Skarbów” jest programem profilaktycznym w całości opartym na modelu profilaktyki zintegrowanej. Zgodnie z założeniami profilaktyki zintegrowanej cele programu obejmują bardzo szerokie spektrum. Zostały one wyliczone poniżej w uporządkowaniu według obszarów tematycznych:

- profilaktyka korzystania z substancji psychoaktywnych,
- ograniczenie używania przez młodzież alkoholu i narkotyków,
- wychowanie ku miłości i odpowiedzialności za swoją seksualność,
- wzbudzenie motywacji do pracy nad własnym rozwojem w sferze budowania dojrzałych więzi,
- ukazanie postaw i działań, które zwiększą szanse przeżycia prawdziwej, wiernej i trwałej miłości,
- podważenie obecnych w popkulturze silnie szkodliwych mitów na temat miłości i seksualności,
- ograniczenie korzystania z pornografii,
- przeciwdziałanie skutkom seksualizacji dziewcząt, w tym zjawisku „samouprzedmiotowienia”,
- profilaktyka ciąży nastolatków i profilaktyka HIV/AIDS:
 - zmotywowanie młodzieży do utrzymania postawy wstrzemięźliwości seksualnej lub powrotu do tej postawy (jeśli chodzi o młodzież po inicjacji seksualnej),
 - poszerzenie wiedzy młodzieży na temat zakażeń przenoszonych drogą płciową i skutecznych metod zapobiegania im,
- profilaktyka przemocy:
 - ograniczenie natężenia przemocy rówieśniczej w formie fizycznej i słownej, a także przemocy o podtekście seksualnym,
 - wzrost szacunku chłopców wobec dziewcząt i dziewcząt wobec samych siebie,
- cele i efekty ogólnoprofilaktyczne:
 - podwyższenie kompetencji w zakresie zachowań asertywnych,
 - wzmocnienie czynników chroniących w profilaktyce (więź z rodzicami, nauczycielami, identyfikacja z własnym systemem wartości – religijnym lub świeckim).

Program profilaktyczny „Archipelag Skarbów” składa się z trzech elementów: dwóch mityngów dla młodzieży, spotkania dla rodziców oraz szkolenia dla Rady Pedagogicznej.

Program jest przeprowadzony w oparciu o udźwiękowane prezentacje multimedialne. Umożliwia to wykorzystanie wrażliwości współczesnych młodych odbiorców, którzy mając częsty kontakt z mediami elektronicznymi, łatwo angażują się w zajęcia przypominające stylem telewizyjne show. Metodyka programu świadomie wykorzystuje estetykę popkultury, podkładając pod lekką, barwną formę głębokie profilaktyczne treści. Zaletą takiej konstrukcji przekazu profilaktycznego jest możliwość polisensorycznego dotarcia do każdego z odbiorców programu, z uwzględnieniem różnic indywidualnych we wrażliwości na poszczególne rodzaje bodźców. Bogate udźwiękowanie prezentacji pomaga w utrzymaniu uwagi odbiorców programu. W prowadzeniu ćwiczeń trenerzy bazują na pozytywnym potencjale, który posiada młodzież. Celem prowadzących jest wydobyć go z każdej młodej osoby, która zaangażowała się w proponowane ćwiczenia. Jeśli występuje konieczność jasnego postawienia granic lub udzielenia przestrogi, dzieje się to z zachowaniem zasad dobrej komunikacji i szacunku dla tej osoby. Uczestnicy ćwiczeń otrzymują od trenerów nagrody w podziękowaniu za zaangażowanie według określonych zasad.

W dniach 28 i 29 kwietnia 2014 r. przeprowadzono dla młodzieży uczącej się w klasach drugich i trzecich w Gimnazjum w Zespole Szkół Nr 5 im. Unii Europejskiej w Ostrołęce realizację pokazową programu profilaktyki zintegrowanej „Archipelag Skarbów”. W ramach programu 28 kwietnia 2014 r., odbyła się rada pedagogiczna oraz spotkanie dla rodziców uczniów biorących udział w programie.

W pierwszym mityngu uczestniczyło 190 uczniów z klas drugich i trzecich, natomiast w drugim mityngu uczestniczyło 187 uczniów.

W zebraniu dla rodziców uczestniczyła 1 osoba. W radzie pedagogicznej wzięło udział 68 nauczycieli.

W dniach 3 i 4 czerwca 2014 r. przeprowadzono dla młodzieży klas pierwszych i drugich Gimnazjum Nr 2 im. Danuty Siedzikówny „Inki” w Ostrołęce realizację programu profilaktyki zintegrowanej. W ramach programu 4 czerwca 2014 r. odbyło się zebranie dla rodziców uczniów biorących udział w programie oraz rada pedagogiczna dla nauczycieli danej szkoły.

W pierwszym mityngu uczestniczyło 86 uczniów z klas pierwszych oraz 71 uczniów klas drugich, natomiast w drugim mityngu uczestniczyło 83 uczniów klas pierwszych oraz 73 uczniów klas drugich.

W zebraniu dla rodziców uczestniczyło 5 osób. W radzie pedagogicznej wzięło udział 26 nauczycieli oraz dyrektor i zastępca.

W dniach 10 i 11 czerwca 2014 r. przeprowadzono dla młodzieży uczącej się w klasach drugich Gimnazjum Nr 1 im. Janusza Kusocińskiego w Ostrołęce realizację programu profilaktyki zintegrowanej Archipelag Skarbów. W ramach programu 10 czerwca 2014 r., odbyło się zebranie dla rodziców uczniów biorących udział w programie oraz szkolenie dla rady pedagogicznej. W zebraniu dla rodziców uczestniczyło 20 osób, a w szkoleniu dla rady pedagogicznej wzięło udział 70 nauczycieli.

W pierwszym mityngu uczestniczyło 230 uczniów z klas drugich, natomiast w drugim mityngu uczestniczyło 200 uczniów.

Miasto Ostrołęka po raz kolejny włączyło się do Ogólnopolskiej Kampanii Stowarzyszenia Producentów i Dziennikarzy Radiowych – „**Zachowaj Trzeźwy Umysł**”. Zamówiony pakiet materiałów edukacyjnych został przeznaczony dla uczniów szkół podstawowych. Dyrektorzy placówek oświatowych zostali zaproszeni do współpracy przy realizacji działań. Uczestników poinformowano, iż biorą w niej udział również dzieci z innych samorządów i z kilku tysięcy szkół w Polsce. W ramach kampanii po raz czwarty na terenie Szkoły Podstawowej Nr 6 został zorganizowany piknik, w którym udział wzięli uczniowie klas III i IV, wszystkich ostrołęckich szkół podstawowych. W trakcie pikniku zostały przekazane przewodniki do realizacji kampanii, materiały edukacyjne, w formie ulotek, broszur i plakatów. Prowadzono również szereg konkurencji sportowych m.in. zawody sportowe w piłce nożnej i unihokeju, konkurs plastyczny i muzyczny, turniej wiedzy edukacyjno – profilaktycznej. Celem Pikniku było promowanie zdrowego trybu życia w trzeźwości, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w różnych sytuacjach życiowych, w szczególności gdy dochodzi do prób częstowania alkoholem, papierosami czy narkotykami, jak również promowanie ruchu na świeżym powietrzu jako alternatywną formę spędzania wolnego czasu.

Ponadto w 2014 r. wszystkie przedszkola miejskie włączyły się do projektu zainicjowanego przez Prezydenta Miasta w zakresie prowadzenia działań z zakresu profilaktyki i ochrony zdrowia, w szczególności profilaktyki uzależnień od alkoholu, narkotyków, nikotyny i internetu. Wzmocnienie działań profilaktycznych wśród dzieci w wieku przedszkolnym jest ważnym zadaniem rodziców i nauczycieli. Najmłodszym zaakcentowano wartość zdrowia jako potencjału, którym dysponują, uczono poczucia odpowiedzialności za nie, a także

przekazywano wiedzę i umiejętności, kształtujące pozytywne postawy i nawyki wobec własnego zdrowia. Realizacja działań była prowadzona w formie różnego rodzaju konkursów plastycznych, słownych, muzycznych, quizów i zagadek. Nagrody dla uczestników i zwycięzców sfinansowane zostały ze środków przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych w wysokości 24.950,88 zł.

Systematycznie w ciągu roku 2014 grupa osób organizowała „Kurs Alfa” dla dorosłych i młodzieży. Działalność grupy opiera się na pomocy mieszkańcom miasta Ostrołęki w walce z alkoholizmem, patologią społeczną, biedą czy innymi uzależnieniami. Prezydent Miasta Ostrołęki wspierał działania z zakresu przeciwdziałania narkomanii programu pod nazwą „Profilaktyka a Ty”. Objął również patronatem i był współorganizatorem XIII Ogólnopolskiego Festiwalu Filmów Amatorskich „Filmowe Zwierciadła 2014”, na którym prezentowano filmy poruszające tematykę patologii społecznych i problemów uzależnień. Miasto Ostrołęka systematycznie wspiera działania ostrołęckich grup trzeźwościowych, realizowane m.in. przez Ostrołęckie Stowarzyszenie Promocji Zdrowia i Trzeźwości „Arkadia”, „Bractwo Trzeźwości”, grupę AA „Ewa” i in., które promują trzeźwość i zdrowy styl życia, poprzez krzewienie kultury życia, zabawy bez alkoholu oraz wzmacnianie więzi rodzinnych i międzyludzkich. Odbiorcami działań są mieszkańcy miasta. Ponadto Prezydent Miasta Ostrołęki sfinansował pracownikom Ośrodka Terapii Uzależnień w Ostrołęce warsztaty z superwizji klinicznej, które są istotnym elementem prowadzonej pracy terapeutycznej z osobami uzależnionymi.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych składa się z 10 osób. W 2014 roku Komisja odbyła 22 posiedzenia. Komisja wydawała opinie dotyczące zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałą rady gminy. W 2014 roku wydała 104 opinie pozytywne dot. zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałą Rady Miasta oraz 1 opinię negatywną.

W 2014 r. do Komisji wpłynęło 59 wniosków o objęcie leczeniem odwykowym z czego:
54 - od rodzin,

5 - z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie,

Wśród zgłoszonych było: 13 osób pracujących, 7 osób podejmujących pracę dorywczą, 26 osób bezrobotnych, 11 emerytów i rencistów, 2 osoby utrzymujące się z zasiłków MOPR.

Komisja podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Członkowie zespołu ds. prowadzenia rozmów interwencyjno – motywacyjnych przeprowadzają wywiad z osobami nadużywającymi alkoholu, uzależnionymi i ich rodzinami, jednocześnie badając sytuację pod względem używania przemocy wobec członków rodziny przez osobę uzależnioną. Członkowie Komisji wspierają jednostki pomocy społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy, pomagając rodzinom z problemem alkoholowym. Wobec faktu stosowania przemocy podejmowane były odpowiednie działania, m.in. skierowano osoby do Ośrodka Interwencji Kryzysowej, gdzie otrzymały wsparcie i pomoc psychologiczną.

Zespół do prowadzenia rozmów interwencyjno – motywacyjnych odbył 21 posiedzeń. W trakcie spotkań Zespół prowadził rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego, z osobami w sprawie których wpłynął wniosek o objęcie leczeniem odwykowym oraz z członkami ich rodzin. Rozmowy dotyczyły również spraw z 2013 r. Osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, kieruje się na badanie przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.

W celu przyspieszenia postępowania dotyczącego poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu podpisywane są, bezpośrednio przez Miasto Ostrołęka reprezentowane przez Prezydenta Miasta Ostrołęki, umowy z biegłymi sądowymi w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. W przypadku stwierdzenia przejawów uzależnienia od alkoholu przewodniczący komisji składa wniosek do sądu o zobowiązanie osoby do podjęcia leczenia odwykowego. Komisja skierowała akta 33 osób do Sądu. Członkowie Zespołu brali udział w sprawach rozpatrywanych przez Sąd. Sąd rozpatrywał również sprawy, które były kierowane przez Komisję jeszcze w 2013 roku.

W 2014 r. na realizację zadań publicznych zleconych w ramach konkursu ofert przekazano środki finansowe dla następujących podmiotów:

Na zadanie: Działalność informacyjna i edukacyjna na temat zdrowotnych i społecznych skutków używania środków psychoaktywnych.

1. Stowarzyszenie Promocji Zdrowia „Nadzieja” w Ostrołęce, ul. Kościuszki 24/26
kwota – 18.000,00 zł

2. Stowarzyszenie Centrum Informacji Społecznej, ul. Sobótkowa 6 w Ostrołęce
kwota - 4.500,00 zł

Na zadanie: Wspieranie realizacji programów edukacyjno-profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom w środowisku dzieci, młodzieży i osób dorosłych.

1. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Ostrołęce ul. Kościuszki 21
kwota – 10.000,00 zł

2. Związek Harcerstwa Polskiego Komenda Hufca w Ostrołęce Plac Gen. J. Bema 11
kwota – 7.000,00 zł

3. Stowarzyszenie Promocji Zdrowia „Nadzieja” w Ostrołęce, ul. Kościuszki 24/26 kwota
– 12.000,00 zł

4. Samodzielne Koło Terenowe Nr 116 Społecznego Towarzystwa Oświatowego
w Ostrołęce ul. Celną 11A kwota - 1.800,00 zł

5. Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń” ul. Mazowiecka 2,
lok.12 Ostrołęka kwota – 2.000,00 zł

6. Ostrołęckie Stowarzyszenie Promocji Zdrowia i Trzeźwości „Arkadia” 07 - 410 Ostrołęka,
ul. Gorbatowa 15 kwota - 10.000,00 zł

7. Ostrołęckie Stowarzyszenie Promocji Zdrowia i Trzeźwości „Arkadia” 07 - 410 Ostrołęka,
ul. Gorbatowa 15 kwota - 4.000,00 zł

8. Centrum Edukacji Medialnej SpesMediaGroup w Łomży, Oddział w Ostrołęce
ul. Gomulickiego 1A kwota – 6.000,00 zł

9. Uczniowski Klub Sportowy „Narew”, ul. Papiernicza 1, w Ostrołęce,
kwota 3.000,00 zł.

Na zadanie: Przeciwdziałanie i zapobieganie zjawiskom patologicznym poprzez realizację programów pt. „Bezpieczne wakacje w mieście i plenerze” skierowanych do dzieci i młodzieży w okresie letnim.

1. Związek Harcerstwa Polskiego Komenda Hufca w Ostrołęce Plac Gen. J. Bema 11
kwota – 9.000,00 zł

2. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Ostrołęce ul. Kościuszki 21

kwota - 7.000,00 zł

3. Caritas Diecezji Łomżyńskiej, ul. Rybaki 1, 18 – 400 Łomża

kwota – 9.000,00 zł

4. Okręg Mazowiecki Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej w Warszawie ul. Ursynowska 36/38 kwota - 15.000,00 zł

5. Polski Czerwony Krzyż Oddział Rejonowy ul. Kościuszki 24/26 w Ostrołęce

kwota – 13.000,00 zł

6. Uczniowski Klub Sportowy „Narew” ul. Papiernicza 1 w Ostrołęce

kwota – 3.000,00 zł

7. Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Franciszka z Asyżu w Ostrołęce, ul. Bohaterów Warszawy 21 kwota - 5.000,00

8. Ostrołęckie Stowarzyszenie Promocji Zdrowia i Trzeźwości „Arkadia” ul. Gorbatowa 15

kwota - 5.200,00 – zwrot do UM 2,01 zł = 5.197,99.

Pozostałe środki bieżące, w kwocie 202.169,64 zł wydatkowano na:

w § 4170

- wynagrodzenia MKRPA - 60.228
- opłaty za opinie biegłych sądowych - 9.600
- współorganizacja imprez trzeźwościowych - 10.755

Łączna kwota: 80.583,00

w § 4210

- zakup materiałów dot. kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł” - 7.592,32
- zakup materiałów dot. kampanii „Gmina dla Rodziny” - 1.000,00
- współorganizacja spotkań profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i dorosłych - 3.983,47

- zakup materiałów „Gra małżeńska” wydawnictwa „Zbliżenia” - 1.424,00
- organizacja działań profilaktycznych w przedszkolach miejskich – 24.950,88
- papier do informatora „Gdzie szukać pomocy” - 37,88
- zakup sprzętu dla Miejskiej Komisji RPA - 760,00
- zakup art. spożywczych na spotkania organizowane przez Miejską Komisję RPA – 142,00

Łączna kwota: 39.890,55

w § 4300

- dofinansowanie szkoleń dla pracowników OTUiW w Ostrołęce i osób zajmujących się problematyką uzależnień - 3.000,00
- współorganizacja spotkań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży - 31.979,55
- współorganizacja imprez propagujących życie w trzeźwości - 13.263,37
- dofinansowanie superwizji klinicznej dla pracowników OTU w Ostrołęce - 3.600,00
- dofinansowanie ostrołęckiej grupy „PaT” - 1.090,60
- finansowanie programów profilaktycznych dla młodzieży, rodziców i rady pedagogicznej pt. „ARCHIPELAG SKARBÓW” - 15.810,00
- koszty przesyłki - 20,00
- szkolenie dla sprzedawców napojów alkoholowych - 900,00
- badanie- ankieta sprzedawców napojów alkoholowych - 1.800,00
- współorganizacja festiwalu „Filmowe Zwierciadła 2014” - 1.000,00
- zakup usług na spotkania organizowane przez Miejską Komisję RPA - 287,00

Łączna kwota: 72.750,52

w § 4610

- opłata od wniosku do sądu i za opinie biegłych - **7.236,00**

w § 4400

- opłaty za lokal MKRPA

- 1.709,57

OGÓŁEM: 202.169,64 zł + dotacje 144.497,99 = 346.667,63 zł

Na zadania z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom dwie jednostki miejskie otrzymały środki finansowe w wysokości:

1. Zespół Placówek Wsparcia Dziennego - świetlice przy ul. Hallera 13, Pl. Dworcowym 4, ul. Padlewskiego 51 B – **310.470,00 zł.**
3. Ośrodek Interwencji Kryzysowej poprzez prowadzenie działalności na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu, w tym zapewnienie schronienia - **126.500,00 zł.**

Podsumowanie

Na podstawie informacji z części dotyczącej wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych można sformułować następujące wnioski:

1. Należy kontynuować współpracę z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie m.in. przestrzegania zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.
2. Przeprowadzać kontrole w zakresie przestrzegania przez placówki handlowe i gastronomiczne przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
3. Kontynuować współpracę z Komisją, Strażą Miejską oraz Komendą Miejską Policji w zakresie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem utrzymywania porządku publicznego.